

ONZE NIEUWE MEDEWERKER NATUUREDUCATIE

Dag iedereen,

Mijn naam is Lene Bijmens vanaf januari vertoef ik 4 dagen per week in de Natuurtuin Goffert als nieuwe medewerker natuureducatie. In deze nieuwsbrief stel ik mezelf even kort voor. Ik begin graag met een kleine anekdote.

20 jaar geleden zat ik op de basisschool in het verre Limburg, voorbij de Maas, in een klein Belgisch dorpje. Tijdens de lessen droomde ik vaak weg met de gedachte om naar buiten te gaan, op ontdekking naar alles wat groeit en bloeit, om de natuur te ervaren met al mijn zintuigen en samen met mijn klasgenoten. In

2012 werd er in mijn school een verkiezing georganiseerd voor de kindergemeenteraad. Kinderen kregen de kans om hun wildste ideeën voor te stellen. Ik aarzelde niet lang en waagde mijn kans. Een groot belevingsbos voor kinderen, dit was mijn idee. Om het voor mijn klasgenoten te visualiseren tekende ik het op een groot blad papier. Met al mijn vrienden op ontdekking in het bos. Dit idee werd met zeer veel enthousiasme onthaald. Blijkbaar leefde dit verlangen wel bij meerdere kinderen. Ik werd verkozen en mocht mijn school vertegenwoordigen in het grote gemeentehuis. Helaas kregen onze ideeën er weinig gehoor en is het bos er nooit van gekomen

De Natuurtuin in het Goffertpark slaagt er wel in om kinderen buiten het schoolgebouw natuurervaringen te geven en om hen te laten kennismaken met al het wondere leven binnen diverse landschappen. Ik ben heel dankbaar dat ik hier vanaf januari deel van kan uitmaken.

Ik zal nog even wat meer over mezelf vertellen. Ik woon nu bijna een jaar in Nederland. De liefde bracht me naar het mooie dorpje Lent. In België werkte ik 5 jaar in een educatieve stichting waar ik workshops gaf in middelbare scholen. Deze workshops behandelden globale thema's zoals klimaatverandering en duurzame landbouw. Ik ontwikkelde er lesmateriaal en bedacht leuke interactieve methodieken. In mijn jeugdbeweging 'JNM', Jeugd voor Natuur en Milieu, waar ik meer dan 10 jaar actief was, groeide mijn liefde voor planten en dieren. Gewapend met een loepotje, een verrekijker en een bundel zoekkaarten, trokken we er wekelijks en bij alle weersomstandigheden op uit. Deze natuurervaringen hebben me gevormd tot wie ik nu ben.

Ik kijk er heel erg naar uit om vanaf midden januari als medewerker natuureducatie aan de slag te gaan in de Natuurtuin Goffert, om kinderen gelijkaardige natuurervaringen te kunnen bezorgen met ons lesaanbod. Ik kijk er erg naar uit om alle vrijwilligers te leren kennen die onze lessen mogelijk maken en de vrijwilligers die de tuin onderhouden en alle ecosystemen zo mooi naast elkaar laten floreren.

Alvast tot in januari!

EDUCATIE

Na Corona zijn onze lessen in het voorjaar weer voorzichtig opgestart. In de eerste periode tot de zomer hadden we 70 lessen, in het najaar waren dat er 25. In totaal hebben er dit jaar 2400 kinderen onze tuin bezocht. De aantallen waren weer bijna op het niveau van voor Corona. Er waren veel late aanmeldingen wat tot veel geregel leidde. De lessen zijn allemaal prima verlopen met enthousiaste vrijwilligers en veel blije kinderen.

Voor schoolklassen die op school aan natuureducatie willen doen heeft de Bastei een filmpje gemaakt. Een spannend verhaaltje speelt zich onder andere af in onze Natuurtuin.

Je kunt het bekijken via onderstaande link.

<https://www.debastei.nl/nl/nieuws/2022/zoek-mee-naar-het-mysterieuze-dier>

NATUURWERKDAG

De Landelijke Natuurwerkdag was dit jaar op 5 november. We vragen ieder jaar de werkgroep Praktisch Natuurbeheer van het IVN of zij bereid zijn om in de Natuurtuin ons te komen helpen met het schonen van het moeras. En dit jaar kozen ze voor ons, superfijn. Omdat ze soms met 20 mensen of meer op de zaterdag actief zijn, had ik ervoor gekozen om de werkdag in de Natuurtuin niet op de landelijke site te zetten omdat ik in dat geval misschien te veel hulp zou krijgen.

We hadden gelukkig prachtig weer en we waren met in totaal 25 personen die keihard aan het werk zijn geweest. Er waren 2 grote klussen:

Het moeras schonen:

De bedoeling is dat de Lisdodde en de holpijp zoveel mogelijk uit het moeras gehaald worden. Daarvoor moet men met waadpakken het moeras in. Er waren zo'n 8 mensen in het moeras. Een even groot aantal is bezig geweest het moerasafval af te voeren. Bram en Ilse waren aanwezig ter ondersteuning van de werkzaamheden

De akkers voorbereiden voor komend jaar:

Bij de akker waren Ton en Theo de ondersteuning. Jaarlijks moeten de akkers gekeerd worden, de kweek moet eruit gehaald worden en afgevoerd. Vervolgens moet het land geharkt worden en sommige akkers (3 van de 8) krijgen mest toegevoegd

We begonnen om 9.30 uur en rond 11 uur hadden we de 1ste pauze met koffie, thee en een lekkere koek. Rond 13.00 uur sloten we gezamenlijk af met een lunch, die aangeboden werd door de Natuurtuin. Stans en haar man Jean hadden heerlijke soep en salades gemaakt met eigen gebakken brood en Turks brood, heerlijk. Voor die tijd hadden we al het gereedschap schoon gemaakt. Het was een heerlijke, actieve en positieve dag.

Marja Luyben, onderhoud

NACHT VAN DE NACHT

Op zaterdag 29 oktober zitten we in de Natuurtuin in het donker gespannen te wachten. We horen het geluid van de bosuil, even later ook van de kerkuil. Dan horen we opgewonden kinderstemmen dichterbij komen en lichtjes van zaklantaarns. De kinderen doen een spannende speurtocht in het donker die begonnen is in de Kinderboerderij en dan naar de Natuurtuin leidt. Wij zitten op een aantal plaatsen klaar met leuke opdrachten. Als je weinig kunt zien zijn de andere zintuigen, des te belangrijk. Bij de opdrachten moeten de kinderen daar dan ook goed gebruik van maken. Vooral de opdracht waarbij ze in het donker moeten voelen is heel erg eng. Als ze alle opdrachten gedaan hebben dan hebben ze een puzzel opgelost. Wij organiseren deze activiteit voor ouders met kinderen van 8 tot 12 jaar ook dit jaar samen met Kinderboerderij de Goffert in het kader van de landelijke actie de Nacht van de Nacht. Het doel van Nacht van de Nacht is om Nederlanders bewust te maken van het effect van te veel licht in de nacht en om Nederland donkerder en duurzamer te maken. De meeste dieren en ook mensen hebben last van al dat licht in de nacht. Roodborstjes zitten soms de hele nacht te zingen bij een lantaarnpaal en krijgen zo geen rust. Trekvogels raken van slag en bij mensen heeft het gebrek aan donker effect op het afweersysteem. Ongeveer 25 gezinnen hebben meegedaan en we kijken terug op een zeer geslaagde avond. De kinderen waren enthousiast over dit spannende uitstapje in het donker en wij ook.

Lianke Breekland

PADDENSTOELENEXCURSIE 13 NOVEMBER

Dit jaar organiseerden we wederom een paddenstoelenexcursie in de Natuurtuin. Harm Albers was deze keer onze gids.

We startten de ochtend in de binnenruimte waar Harm een inleidend verhaal hield over paddenstoelen. Nadat we van de hoed en de rand wisten gingen we de tuin in.

Harm had enkele dagen van tevoren een verkennend rondje door de tuin gelopen en wist ons naar allerlei verschillende paddenstoelen te leiden.

Vlak bij de binnenruimte zagen we de eerste paddenstoel, een boleet. Harm liet ons zien hoe deze paddenstoel blauw kleurt bij aanraking of doorsnijding, een belangrijk kenmerk om de verschillende boleten van elkaar te onderscheiden. Maar ook voelen, sommige boleten voelen fluwelig aan, maar ook het bekijken van de steel en steelvoet levert informatie op. Zo konden we de (blozende) roodsteelfluweelboleet en de berkenboleet op naam brengen.

Op de heide een boomstronk met elfenbankjes. Maar nader onderzoek – het bekijken van de onderkant – leerde ons dat we niet alleen elfenbankjes zagen maar ook fopelfenbankjes. Samen op één boomstronk. Het elfenbankje met lamellen aan de onderkant heet fopelfenbankje en het elfenbankje met een gladde onderkant heet gewoon elfenbankje. Zo kun je zomaar, zonder dat je dat het weet, gefopt worden.

Harm liet ons ook de kleine paddenstoelenwereld zien, minuscule paddenstoelen op dood hout, die met het blote oog bijna niet te zien zijn. Zoals het peervormig draadwatje (zie foto hieronder), maar een paar millimeter groot.

Bij elke paddenstoel keken we, met of zonder spiegeltje, naar de kenmerken en brachten de paddenstoelen op naam. Zo zagen we een heel divers scala aan paddenstoelen, zoals bijvoorbeeld judasoor, viltintzwam, gerimpeld mosklokje, regenboogrußsla, groene knolamaniet, geweizwammetjes, melkzwam, zwavelkop, zwameter, te veel om op te noemen! Het was een leerzame ochtend!

Tip: Wil je precies weten wat we allemaal gezien hebben kijk dan op waarneming.nl (Heemtuin Goffert, 10-13 november, <https://waarneming.nl/locations/18726/observations/?page=5>)

NIEUWJAARBIJENKOMST VOOR VRIJWILLIGERS 13 januari 2023

Hierbij de vooraankondiging van de nieuwjaarsbijeenkomst waarin de vrijwilligers feestelijk met elkaar het nieuwe jaar inluiden. *Houd alvast de agenda vrij vanaf 16.00 uur.* De uitnodiging volgt begin januari.

DE WINTER EN HET NIEUWE JAAR

In deze koude wintertijd
Met zijn lange, donkere nachten
Werkt de aarde reeds met vlijt
Aan het groen dat wij verwachten
Hoop, als zaad in ons hart geplant
Zon, nieuw licht en leven
Dat is de wens die wij vandaag
Aan jou zouden willen geven.

GELUKKIG NIEUWJAAR

(schrijver onbekend)

Contact:
Stichting Educatieve Natuurtuin Goffert,
Goffertweg 19,
6233 AA Nijmegen

024-3541729
<https://natuurtuingoffert.nl/>

 educatieve Natuurtuin Goffert